

Редакційна колегія:

- А. М. Куліш* – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України;
В. В. Пахомов – доктор юридичних наук, професор;
В. В. Сухонос – доктор юридичних наук, професор;
В. М. Завгородня – кандидат юридичних наук, доцент;
С. І. Дегтярьов – доктор історичних наук, професор;
О.І. Кисельова – доктор юридичних наук, доцент;
О. М. Рєзнік – доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України;
В. В. Миргород-Карпова – кандидат юридичних наук;
А. В. Стеблянко – викладач-стажист ННІ права СумДУ.

*Рекомендовано до видання
рішенням вченої ради Навчально-наукового інституту права СумДУ
(протокол № 9 від 20 травня 2021 року)*

Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів : матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Суми, 20–21 травня 2021 року) / редколегія: проф. А. М. Куліш, О. М. Рєзнік, В. В. Миргород-Карпова, А. В. Стеблянко – Суми : Сумський державний університет, 2021. – 737 с.

До матеріалів увійшли тези доповідей учасників IV Міжнародної науково-практичної конференції «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів», що містять результати теоретичних досліджень та окремі питання актуальних проблем щодо реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів. Тексти доповідей і повідомлень друкуються мовою оригіналу в авторській редакції.

УДК 341-044.247(4:477)(06)

© Куліш А. М., Рєзнік О. М., Миргород-Карпова В. В.,
Стеблянко А.В. та ін., 2021

© Сумський державний університет, 2021

який підтверджує у них наявність виключної компетенції [4, с. 103]. Контролюючих органів у сфері будівництва більше, ніж в інших сферах та галузях економіки. Скоріше за все причиною є підвищений рівень небезпеки і вкрай велике значення будівництва.

Отже, капітальне будівництво – це провідний вид господарської діяльності, спрямований на створення та реновацію основного капіталу у вигляді нерухомих об'єктів, забезпечення сталого розвитку територій країни, в тому числі населених пунктів, розв'язання інших загальнозначущих соціально-економічних завдань шляхом проведення капітальних будівельних робіт.

У ГК України необхідно врегулювати організаційно-господарські відносини, що виникають у зв'язку з проведенням капітального будівництва, використанням територій. Іншою складовою глави 33 ГК України мають бути правові норми, спрямовані на регулювання майново-господарських відносин, що виникають у процесі проведення будівельної діяльності підрядним, господарським, змішаним способом, при проведенні капітального будівництва за державні кошти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Господарське право : навч. посібник у схемах і таблицях / за заг. ред. канд. юрид. наук, доц. Шелухіна М. Л. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 616 с.
2. Засоби та механізми господарсько-правового регулювання : кол. монографія / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Х. : Юрайт, 2013. 416 с.
3. Вінник О.М. Господарське право: курс лекцій. К. : Атіка, 2004. 624 с.
4. Деревянко Б. В. Про удосконалення здійснення державного контролю та нагляду за діяльністю суб'єктів господарювання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2015. № 4. С. 101–104. URL: http://lsej.org.ua/4_2015/27.pdf.

СУДОВІ ПРОЦЕДУРИ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО НЕПЛАТОСПРОМОЖНОЇ ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ

Бутирська І. А.

*к. ю. н., доцент, асистент кафедри процесуального права
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

Законодавство про банкрутство передбачає широкий спектр заходів, які застосовуються до боржника, який опиняється не в змозі розрахуватися зі своїми кредиторами. Кодекс України з процедур банкрутства (далі – КУЗПБ), прийнятий у 2018 році, передбачив можливість застосування процедур банкрутства не лише до юридичних

осіб та фізичних осіб, які є або були підприємцями, але і до будь-якої фізичної особи, яка опинилася у скрутному матеріальному становищі. Разом з тим, питання судових процедур, що застосовуються до фізичної особи у межах справи про її неплатоспроможність, на нашу думку, потребує дослідження та вдосконалення.

Стаття 6 КУзПБ передбачає: відповідно до цього Кодексу щодо боржника – юридичної особи застосовуються такі судові процедури: розпорядження майном боржника; санація боржника; ліквідація банкрута. Відповідно до цього Кодексу щодо боржника – фізичної особи застосовуються такі судові процедури: реструктуризація боргів боржника; погашення боргів боржника [1]. На перший погляд, ніби все зрозуміло: процедура санації юридичної особи відповідає процедурі реструктуризації боргів фізичної особи, процедура ліквідації юридичної особи відповідає процедурі погашення боргів фізичної особи. У зв'язку з цим виникає логічне запитання: а де аналог процедури розпорядження майном боржника?

Процедура розпорядження майном боржника – юридичної особи, за визначенням С.М. Грудницької та С.В. Міньковського, характеризується такими особливостями, як: обов'язковість введення процедури розпорядження майном боржника, наявність мораторію на задоволення вимог кредиторів, що визначає підстави участі й обліку грошових зобов'язань кредиторів до боржника, спеціальний порядок здійснення господарської діяльності боржником, наявність незацікавленої фізичної особи (розпорядника майна боржника), наявність граничного строку щодо вимог кредиторів, які подають заяви з грошовими вимогами до боржника [2, с. 19]. Процедура розпорядження майном боржника – юридичної особи вводиться ухвалою господарського суду про відкриття провадження у справі про банкрутство (ч. 8 ст. 39 КУзПБ).

У справі про неплатоспроможність фізичної особи господарський суд за результатами підготовчого засідання постановляє ухвалу про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, в якій зазначає про введення процедури реструктуризації боргів боржника; введення мораторію на задоволення вимог кредиторів; призначення керуючого реструктуризацією (ч. 5 ст. 119 КУзПБ). Таким чином, після відкриття провадження у справі правовий режим боржника – юридичної особи у процедурі розпорядження майном є по суті аналогічним до правового режиму боржника – фізичної особи у процедурі реструктуризації боргів: вводиться мораторій, призначається арбітражний керуючий, встановлюється граничний строк для звернення кредиторів з грошовими вимогами до боржника. Власне відновлення платоспроможності боржника у процедурі розпорядження майном не здійснюється. Так само і на початку введення процедури реструктуризації боргів боржника – фізичної особи ще жодних активних дій,

спрямованих на зменшення боргів боржника, не здійснюється. Адже щодо фізичної особи план реструктуризації починає реалізовуватися лише після його погодження боржником і кредиторами та затвердження господарським судом. Це, як правило, у справі про неплатоспроможність фізичної особи займає мінімум 3 місяці. Тобто весь цей час, від моменту відкриття провадження у справі про неплатоспроможність фізичної особи, до моменту затвердження плану реструктуризації, власне ніякої реструктуризації боргів фізичної особи не відбувається.

Щодо юридичних осіб законодавець чітко розмежовує процедури розпорядження майном боржника та санації. Остання вводиться після затвердження судом плану санації, погодженого боржником та кредиторами. Щодо фізичних же осіб виникає певна плутанина, оскільки під назвою «реструктуризація боргів боржника» чинне законодавство охоплює по суті дві різні судові процедури: до затвердження плану реструктуризації (коли по суті до боржника застосовується щось на кшталт процедури розпорядження майном) і після затвердження плану реструктуризації – власне реструктуризація боргів боржника.

Єдина категорія боржників – фізичних осіб, щодо яких реально майже одразу вводиться процедура реструктуризації боргів – це так звані валютні позичальники. Реструктуризація боргів за кредитом в іноземній валюті, який забезпечений іпотекою квартири або житлового будинку, протягом п'яти років з дня введення в дію КУзПБ здійснюється за особливими правилами, встановленими пунктом 5 Прикінцевих та перехідних положень Кодексу. Так, щодо даної категорії боржників господарський суд на підготовчому засіданні розглядає план реструктуризації, доданий до заяви про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність, без застосування ст. 126 КУзПБ та заперечення кредитора. За результатами розгляду на підготовчому засіданні господарський суд постановляє ухвалу про відкриття провадження у справі про неплатоспроможність з одночасним затвердженням плану реструктуризації, передбаченого цим пунктом, або про відмову у відкритті провадження у справі про неплатоспроможність через невідповідність поданої заяви умовам реструктуризації, визначеним цим пунктом. Тобто тут план реструктуризації боргів затверджується одночасно із відкриттям провадження у справі про неплатоспроможність. Але це стосується тільки валютних позичальників.

Таким чином, з метою уникнення плутанини у термінології, вважаємо за доцільне у КУзПБ передбачити не дві, а три судові процедури, що застосовуються до боржника – фізичної особи: розпорядження майном боржника, реструктуризація боргів та погашення боргів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74.
2. Грудницька С. М., Міньковський С. В. Питання удосконалення розпорядження майном боржника у процедурі банкрутства. *Економіка та право*. 2015. № 2. С. 17–24.

ОЗНАКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ, ЯК ХАРАКТЕРИСТИКИ ІХ ПРАВОВОГО СТАТУСУ

Близиук Є. О.

студентка 3 курсу факультету № 2

Криворізького навчально-наукового інституту ДЮІ МВС України

Науковий керівник: Роженко О. В.

к. е. н., доцент, доцент кафедри цивільного та господарського права

Криворізького навчально-наукового інституту ДЮІ МВС України

Дослідження суб'єктів господарювання залишається доволі актуальним та сучасним напрямком вивчення науковцями та фахівцями господарського права. Ознаки суб'єктів господарювання сприяють забезпеченню реалізації ключових положень господарювання в Україні.

Згідно зі ст. 55 ГКУ суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством .

Ознаками суб'єкта господарського права є наявність [4]:

- 1) певної організаційно-правової форми, в якій здійснюється господарська чи управлінська діяльність;
- 2) юридично відокремленого та закріпленого за суб'єктом майна (основні фонди, обігові кошти тощо) через прийняття установчих документів, самостійний баланс, відкриття рахунків у банках;
- 3) господарської правосуб'єктності, тобто можливості набувати від свого імені майнових та особистих немайнових прав, виконувати зобов'язання, виступати в судових органах.

Характерною ознакою суб'єктів господарських відносин є поєднання в них організаційних і майнових елементів. Таке поєднання зумовлено тим, що однією з правових підстав виникнення та функціонування господарських правовідносин між